nota

TER ONDERTEKENING
Aan: SOCW

Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs

Van
[redacted]

Datum
13 november 2024

Referentie
49169812

Bijlagen
Bijlage 1: Verzamelbrief

Bijlage 2: Monitor leerlingenvervoer

Bijlage 3: Flitspeiling Leerlingenvervoer Gespecialiseerd Onderwijs – meting juni 2024

Bijlage 4: Flitspeiling Leerlingenvervoer Gespecialiseerd Onderwijs – meting november 2024

Bijlage 5: rapport evaluatie van het Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens

Bijlage 6: Landelijk rapport LEA/-vve aan de Kamer

Bijlage 7: Rapport Tweede fase toekomstverkenning onderwijs nieuwkomers

Bijlage 8: NSOB Essay Onderweg Ontwerpen

Intern OCW afgestemd
DGFO

Aantal pagina's
5

Verzamelbrief aan de Tweede Kamer

Aanleiding

Afgelopen voorjaar heeft u de Tweede Kamer voor het zomerreces een verzamelbrief gestuurd om de stand van zaken omtrent diverse aangenomen moties en toezeggingen op het gebied van funderend onderwijs toe te lichten. Het voorstel is om ook dit jaar de ontwikkelingen rondom verschillende onderwerpen, moties en toezeggingen te bundelen en de Kamer hierover in één keer te informeren. Deze verzamelbrief wordt voor het kerstreces naar de Tweede Kamer gestuurd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de bijgevoegde verzamelbrief en deze te ondertekenen voor verzending aan de Kamer. Tevens vindt u de relevante nota's per thema die als zodanig openbaar zullen worden gemaakt in het kader van deze verzamelbrief.

Kernpunten

In de bijgevoegde verzamelbrief wordt ingegaan op de volgende thema's:

1. Knelpunten Samen naar School in het Voortgezet Onderwijs
2. Voortgang subsidie Impuls en Innovatie Bewegingsonderwijs
3. Reactie op brief rondom een thuiszittende jongere
4. Toegankelijkheid digitale leermiddelen
5. Reactie Kamermotie over tracking en Big Tech in het onderwijs
6. Stand van zaken naar aanleiding van toezegging tijdens vmbo-debat over onderzoek vijfjarig vmbo
7. Leerlingenvervoer
8. Aanbieden Landelijk rapport LEA/-vve aan de Kamer
9. Publicatie evaluatie van het Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens
10. Identiteitsverklaringen in het onderwijs
11. Nieuwkomersonderwijs: rapportage Tweede fase toekomstverkenning onderwijs nieuwkomers door Berenschot en Essay NSOB 'onderweg ontwerpen'

Toelichting

De Kamer wordt inhoudelijk geïnformeerd over:

1. Knelpunten Samen naar School-klassen in VO
    a. Een motie van lid Westerveld (18 juni jl.) verzoekt het stimuleren van Samen naar School-Klassen en het maken van een analyse van de knelpunten, het maken van een plan om deze weg te

nemen en dit voor het eind van het jaar naar de Kamer te sturen. De kern van deze analyse, inclusief (wettelijke) belemmeringen, wordt gegeven. Tot slot wordt toegezegd dat er gesprekken met het veld volgen om te kijken wat nodig is om concrete stappen te zitten om leerlingen met een beperking regulier voortgezet onderwijs te laten volgen.

2. Voortgang subsidie Impuls en Innovatie Bewegingsonderwijs
    a. Tot en met vorig jaar konden scholen gebruik maken van de subsidieregeling Impuls en Innovatie Bewegingsonderwijs. Op verzoek van de Tweede Kamer[1] is bovenstaande subsidieregeling gemaakt om scholen, in eerste instantie voor twee jaar, te ondersteunen bij de wettelijke verplichting van 90 minuten bewegingsonderwijs of om bewegen door de schooldag heen te stimuleren. De evaluatie voor de subsidieregeling zou plaatsvinden voor eind 2023, maar wegens verlenging van de bestedingstermijn is deze evaluatie verschoven naar eind 2024. Begin 2025 wordt de Kamer geïnformeerd over de resultaten van de evaluatie. Verder is er wegens de subsidietaakstelling geen extra geld in de toekomst om scholen te ondersteunen bij het halen van de urennorm voor bewegingsonderwijs – anders dan via de reguliere lumpsumbekostiging.
3. Reactie op brief rondom een thuiszittende jongere
    a. Op 3 juli jl. heeft de vaste commissie een brief ontvangen van een bezorgde ouder in het kader van passend onderwijs aan een thuiszittende jongere. De commissie heeft u vervolgens verzocht op deze brief[2] te reageren. In deze individuele casus is Gedragswerk ingezet. Deze heeft met de ouder en de jongere gesproken en uiteindelijk bemiddeld om een passende oplossing te vinden. Ook de directeur van het samenwerkingsverband heeft een gesprek gehad met de jongere en de ouder. Het is de jongere gelukt zijn vmbo-diploma te halen. De school van de jongere heeft met behulp van het samenwerkingsverband ervoor gezorgd dat de jongere als proef kan gaan proberen nu zijn havo-diploma te behalen. Hiermee is het verzoek afgedaan.
4. Toegankelijkheid van digitale leermiddelen
    a. Tijdens het commissiedebat Passend Onderwijs van mei 2024 is toegezegd om op basis van een lopend onderzoek te bezien of een nulmeting rondom de toegankelijkheid van digitale leermiddelen nodig en mogelijk is.[3] Op 22 november heeft de Kamer een brief ontvangen over leermiddelen.[4] Hiermee is ook een literatuuronderzoek over kwaliteitscriteria van leermiddelen aangeboden waarbij de mate van toegankelijkheid in het gebruik van Nederlandse leermiddelen is onderzocht. De conclusie is dat

[1] Kamerstukken II, 2020/21, 35570-VIII, nr. 42

[2] 2024D31354

[3] TZ202405-071

[4] Kamerstukken II, 2023-2024, 32034, Nr. 54

hier vrijwel niets bekend over is in gepubliceerde onderzoeken. Daarom zal er een aanvullend onderzoek worden uitgezet waarin een nulmeting zal plaats vinden op de fysieke en digitale toegankelijkheid van lesmateriaal, toetsmateriaal, overige leermiddelen en devices waarbij in kaart wordt gebracht wat het probleem is, wat de oorzaak is en wat de schaal van het probleem is.

5. Reactie Kamermotie over tracking en Big Tech in het onderwijs
    a. De Kamer wordt geïnformeerd over de uitvoering van een motie over het tracken van leerlingen in het schoollokaal en het ontwikkelen van Europese alternatieven voor onderwijsproducten en diensten van Big Tech. Dat tweede deel van de motie is in een eerdere brief over digitalisering en leermiddelen in het funderend onderwijs afgedaan. Wat betreft tracking van leerlingen wordt uw uitspraak van 22 november jl. herhaald dat de toepassing van de AVG laat zien dat EU-regelgeving al een effectief middel is om publieke waarden in het onderwijs te borgen. Er wordt in de Kamerbrief verdere toelichting op dit aspect gegeven, dat eindigt met de constatering dat een Europees wettelijk verbod niet noodzakelijk is wegens het bestaande juridische instrumentarium.
6. Stand van zaken naar aanleiding van toezegging tijdens vmbo-debat over onderzoek vijfjarig vmbo
    a. Tijdens het debat over het vmbo op 27 juni jl. is toegezegd dat vier beleidsvarianten voor een vijfjarig vmbo worden uitgewerkt in een beleidsreactie. Deze zal niet meer dit jaar naar de Kamer gaan, maar worden meegenomen in de verkenning naar de toekomst van beroepsgerichte profielen in het vmbo. In deze verkenning wordt namelijk onderzocht of de huidige profielenstructuur in het vmbo nog passend en te organiseren is in het onderwijsveld en in de maatschappij en of dit stelsel aanpassing behoeft. De verkenning zal in het vierde kwartaal van 2025 naar de Kamer worden gestuurd.
7. Leerlingenvervoer
    a. Het leerlingenvervoer kampt met aanzienlijke problemen, waaronder frequente uitval en vertraging, wat leidt tot leerlingen die regelmatig te laat op school komen. Uit recente onderzoeken blijkt dat gemiddeld 18% van de leerlingen wekelijks minimaal één keer te laat is, met aanzienlijke verschillen tussen gemeenten. De kosten van leerlingenvervoer zijn gestegen tot € 299 miljoen, deels door een toename van het aantal leerlingen, inclusief Oekraïense leerlingen. Gemeenten maken ook vaak onvoldoende afspraken over maximale reistijden, waarbij 75% van de gemeenten een reistijd van meer dan een uur hanteert. Met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten worden initiatieven genomen om de kwaliteit van het vervoer te verbeteren, maar de cijfers tonen dat er nog veel te doen is. Het rapport Leerlingenvervoer wordt met de Verzamelbrief mee verstuurd.
8. Aanbieden Landelijk rapport LEA/vve aan de Kamer

   a. Het Landelijk rapport LEA/vve over 2023-2024 van de inspectie wordt aan aangeboden, met een themaverdieping naar doelgroepdefinitie, toeleiding en bereik van voorschoolse educatie. Begin 2025 wordt inhoudelijk op dit rapport gereageerd, als onderdeel van de reactie op de resultaten van een onderzoek naar het voorkomen van achterstanden bij de start van de basisschool. We wachten momenteel op het definitieve rapport. Deze wordt deze week aangeleverd en als bijlage toegevoegd aan de lijn.
9. Publicatie evaluatie van het Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens
   a. In 2012 is de mogelijkheid tot digitale uitwisseling van het onderwijskundig rapport (OKR) geformaliseerd met het Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens. De evaluatie van dit besluit is afgelopen jaar uitgevoerd door onderzoeksbureaus Oberon en SEO Economisch onderzoek. Het rapport wordt in deze brief aangeboden.
10. Identiteitsverklaringen in het onderwijs
   a. De Kamer is toegezegd om eind 2024 geïnformeerd te worden over beleid t.a.v. identiteitsverklaringen. Er is vastgesteld dat er sprake is van discriminatie door identiteitsverklaringen, en dat er met het huidige wettelijke instrumentarium nu al kan worden ingegrepen. De toekomstige Wet vrij en veilig onderwijs zal in de toekomst extra mogelijkheden bieden om op te treden, onder andere met een schoolmonitor voor leerlingen, de introductie van een monitoringsverplichting voor personeel en een meldplicht bij de Inspectie voor ernstige incidenten. Daarnaast wordt er onderzocht of er andere maatregelen nodig zijn. Voor de zomer van 2025 zal de Kamer een update over dit onderwerp krijgen.
11. Nieuwkomersonderwijs: rapportage Tweede fase toekomstverkenning onderwijs nieuwkomers door Berenschot en Essay NSOB ‘onderweg ontwerpen’
   a. De Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) en onderzoeksbureau Berenschot hebben geholpen met het ontwikkelen van scenario’s voor de toekomstverkenning van het nieuwkomersonderwijs. Deze rapportages worden met de verzamelbrief naar de Kamer gestuurd. De scenario’s reflecteren knelpunten en oplossingen die in het veld spelen. De komende tijd worden de scenario’s verder uitgewerkt en getoetst op onder andere uitvoerbaarheid en wenselijkheid. De Kamer wordt hierover in het eerste halfjaar van 2025 geïnformeerd.